

Årsrapport for Viltfondet

2019

Innhold

1. Leders beretning	2
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	3
2.1 Virksomheten og samfunnsoppdraget	3
2.2 Organisasjon og ledelse	3
2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall	3
3. Årets aktiviteter og resultater	5
4. Styring og kontroll i virksomheten	5
5. Vurdering av framtidsutsikter	6
6. Årsregnskap	7

1. Leders beretning

Viltfondet bidrar til å finansiere tiltak som gir kunnskap om viltressursene og bærekraftig forvaltning av dem. Det høstbare viltet er et viktig grunnlag for jaktbasert friluftsliv, og for næringsutvikling og verdiskapning i distriktene.

Per 31.12.2019 er over en halv million personer i Norge registrert i Jegerregisteret, og har dermed lov til å utøve jakt og fangst. I jaktåret 2018/2019 betalte 204 800 personer jegeravgift, noe som er samme antall som de tre siste jaktårene. Inntekten til Viltfondet utgjorde samlet sett 81,6 mill. kroner. Av de som betalte jegeravgift deltok 139 770 personer på jakt. For jaktåret 2019/2020 er det lagt til rette for digitalisering av jegeravgiftskortet. Dette innebærer at jegerne ikke lenger får tilsendt giro for innbetaling av jegeravgiften, men kun informasjon om å benytte den elektroniske betalingsløsningen. Dette, sammen med naturlige variasjoner i viltbestandene, kan være med å forklare hvorfor det er færre innbetalinger for jaktåret 2019/2020, som igjen har resultert i lavere inntekter enn det som var budsjettert i 2019.

Gjennomsnittsalderen på den norske jegeren øker. Nesten to av tre jegere er menn over 40 år, men over tid er det lagt til rette for flere kvinnelige jegere. Statistikken viser at antallet kvinnelige jegere øker, mens antall menn som jakter går ned.

Jegerne bidrar til overvåkning og forvaltning av viltbestandene, blant annet gjennom rapportering av observasjoner av elg og hjort og gjennom en obligatorisk jakt- og fangstrapportering fra småvilt-, villsvin- og rådyrjakt.

Statistikken over elgjakta og hjortejakta for jaktåret 2018/2019 viser at antall felte dyr fra hjortejakta økte med tre prosent fra foregående jaktår, mens elgjakta hadde en nedgang i antall felte dyr på tre prosent. Totalt ble 181 900 ryer felt i løpet av jaktåret 2018/19. Det er ni prosent mer enn året før. I Finnmark var økningen på hele 64 prosent. I alt ble det felt 29 520 rådyr i 2018/19. Det er en nedgang på 3 760 dyr fra jaktåret før.

Jakt- og fangstrapporteringen gir sammen med forskning, overvåkingsprogrammer og annen kunnskapsinnhenting grunnlag for en kunnskapsbasert forvaltning av viltressursene. Arbeidet med konkrete tiltak krever i mange tilfeller innsats fra frivillige organisasjoner. Miljødirektoratet drøfter derfor hvert år bruken av inntektene fra Viltfondet med brukerinteressene.

Inntektene til fondet i 2019 gir et viktig bidrag til å sikre en profesjonell og kunnskapsbasert viltforvaltning.

Trondheim, 13. mars 2020

Ellen Hambro
direktør i Miljødirektoratet

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1 Virksomheten og samfunnsoppdraget

Viltfondet er hjemlet i Viltloven av 29. mai 1981. Viltfondet er en formuesmasse, og ikke en egen virksomhet.

Fondets inntekter er jeger- og fellingsavgifter. Inntektene til Viltfondet kommer således i hovedsak fra jegeravgiften som den enkelte jeger må betale årlig, og fellingsavgifter knyttet til villreinjakt. I tillegg kommer mer tilfeldige inntekter i form av fallviltsalg, samt renter på til enhver tid inntestående fondsmidler på konto i Norges Bank.

Fondets utgifter er overføringer til statsbudsjettets inntektskapittel, kap. 5576. Ved bevilgninger over statsbudsjettets utgiftskapitler, kap. 1140, 1410 og 1420 brukes viltfondmidlene til ulike tiltak til å fremme viltforvaltningen.

Miljødirektoratet er fondsforvalter for Viltfondet og fører regnskap for fondet. Landbruks- og matdepartementet har ansvaret for forvaltningen av høstbare viltressurser, herunder etatsstyringen av Miljødirektoratet på området, og det overordnede ansvaret for Viltfondet. Viltfondet er et B2-fond i Landbruks- og matdepartementets kapitalregnskap.

2.2 Organisasjon og ledelse

Viltfondet har ingen ansatte. Miljødirektoratet administrerer fondet og i 2019 ble det benyttet 0,09 årsverk til dette. Kostnadene med fondsforvaltningen er dekt over Miljødirektoratets driftsbudsjett, kap. 1420 post 01 i statsbudsjettet.

2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

Nedenfor presenteres utvalgte nøkkeltall.

Innbetalte jegeravgifter

Tabellen nedenfor viser innbetalte jegeravgifter for de seks siste årene. Tabellen viser en økning i innbetalte jegeravgifter fra 2014 til 2017. Fra 2018 til 2019 ser vi derimot en nedgang og vi forventer at inntektene vil ligge på tilsvarende nivå i årene fremover gitt samme nivå på jegeravgiftene.

2014	2015	2016	2017	2018	2019
75 989 426	79 005 812	80 747 891	84 977 422	84 869 677	79 747 320

Norske menn og kvinner oppført i jegerregisteret

Andelen kvinner som tar jegerprøven og som drar på jakt har økt betraktelig de siste fire årene. Det er fremdeles menn som utgjør størsteparten av de som drar på jakt (90%). Ser vi på fordelingen mellom kvinner og menn som har bestått jegerprøven siste jaktår, 30 % kvinner og 70 % menn, vil fordelingen av kvinner og menn på jakt kunne endre seg noe i årene fremover i kvinners favør.

Norske menn og kvinner oppført i Jegerregisteret				
	2018-2019	2018-2019	Endring, prosent	
	Antall personer	Prosent	2017-2018 - 2018-2019	2014-2015 - 2018-2019
Personer oppført i Jegerregisteret	509 570	100,0	1,5	7,7
Menn	435 919	85,5	1,0	5,6
Kvinner	73 651	14,5	4,7	22,1
Personer som løste jegeravgiftskort	202 810	100,0	0,3	1,8
Menn	184 340	90,9	-0,1	0,1
Kvinner	18 470	9,1	4,2	21,9
Personer som besto jegerprøven	12 828	100,0	7,5	-5,5
Menn	8 993	70,1	6,5	-13,6
Kvinner	3 835	29,9	10,1	40,6

Innbetalte fellingsavgifter for villrein

Fellingsavgifter fra villrein inntektsføres i Viltfondet. Tabellen nedenfor viser innbetalte fellingsavgifter for de seks siste årene. Noe av årsaken til stor variasjon i innbetalingene er at tidspunkt for innbetalinger fra områder med mange vald, særlig Hardangervidda, varierer. Dette påvirker også reduksjonen i innbetalinger de siste årene, sammen med at det fra og med 2017 ikke er krevd inn fellingsavgift fra Nordfjella grunnet skrantesjuka.

2014	2015	2016	2017	2018	2019 ¹
1 950 085	1 622 893	1 262 637	1 470 204	1 080 003	1 208 276

¹ Fra og med 2019 regnskapsføres Viltfondet etter kontantprinsippet. Innbetalte fellingsavgifter før 2019 er ikke korrigert for dette og viser derfor fakturerte fellingsavgifter det enkelte år.

Fellingsavgifter for felte elg og hjort tilfaller de kommunale viltfond.

Fallviltinntekter

Inntekter fra fallvilt er i all vesentlighet begrenset til å omfatte salg av kjøtt, skinn og skaller fra moskus som er påkjørt eller avlivet av forvaltningsmessige hensyn. Samlet sett utgjør dette små beløp. Utviklingen de siste seks år viser at salget varierer fra år til år.

2014	2015	2016	2017	2018	2019 ¹
196 575	271 718	104 740	184 901	219 031	316 960

¹ Fra og med 2019 regnskapsføres Viltfondet etter kontantprinsippet. Innbetalte fallviltavgifter før 2019 er ikke korrigert for dette og viser derfor fakturerte fallviltavgifter det enkelte år.

Fallviltinntekter fra hjortevilt tilfaller de kommunale viltfond.

3. Årets aktiviteter og resultater

Budsjettering og bruk av midlene til ulike tiltak til å fremme viltforvaltningen framgår av Miljødirektoratets årsrapport og de årlige budsjettproposisjonene fra Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet.

Miljødirektoratet har i 2019 jobbet med å forenkle opplegget for innbetaling av jegeravgift til Viltfondet.

Elektronisk betaling av jegeravgiften ble innført fra og med jaktåret 2005/2006. Det har frem til nå vært frivillig å benytte denne tjenesten, som er tilgjengelig for alle som er registrert i Jegerregisteret. For jaktåret 2018/2019 var det totalt 86 458 betalinger i betalingsløsningen, inkludert de som betalte tillegg for hjorteviltjakt. Per 1. mars 2020 har 86 104 jegere betalt via betalingsløsningen for jaktåret 2019/2020. Gjennom prosjektet med å digitalisere og samle all dokumentasjonen som jegerne trenger under jakt, felling og fangst, er vi i en omleggingsfase til digitale jegeravgiftskort. Dette innebærer at jegerne ikke lenger får tilsendt jegeravgiftskort i papir med tilhørende giro for innbetalingen av jegeravgiften, men må benytte betalingsløsningen som fra og med kommende jaktår blir utvidet med betaling via Vipps.

Som en gradvis innfasing i jaktåret 2019/2020, fikk de 50 000 jegerne som tidligere hadde jegeravgiften som e-faktura i nettbanken tilsendt informasjon i Altinn om at jegeravgiften skulle betales i betalingsløsningen. For jaktåret 2020/2021 vil alle jegere få slik informasjon i Altinn, i stedet for giro i posten. Unntaket er ca. 15 000 jegerne som har reservert seg mot digital kommunikasjon med det offentlige i Kontakt- og Reservasjonsregisteret.

Innbetaling av fellingsavgift villrein, elg og hjort vil fortsatt gå via tradisjonelle betalingsmetoder, men vi arbeider med å forenkle dette via løsninger i Hjorteviltregisteret.

4. Styring og kontroll i virksomheten

Miljødirektoratet har et velfungerende system for styring og kontroll i fondet som sikrer overholdelse av lover og regler og et fullstendig regnskap. Fondet følger regler og prinsipper for økonomistyring i staten. Miljødirektoratet har en robot som sikrer at innbetalinger fra bank som ikke er betaling av utsendt faktura blir riktig registrert i regnskapet. Miljødirektoratet skal i 2020 forbedre purre rutinene i fondet for å sikre at ubetalte avgifter blir purret innen rimelig tid.

Landbruks- og matdepartementet har fastsatt en egen instruks for Viltfondet, datert 21. juni 2019, med endringer senest av 19. november 2019.

5. Vurdering av framtidsutsikter

Antall aktive jegere holder seg nokså stabilt med rundt 140 000 jegere hvert år.

Det er en stadig større andel kvinner som løser jegeravgiftskort. For 30 år siden var kvinneandelen blant dem som jaktet ca. to prosent, mens i dag er andelen 12-15 prosent. Jegerne blir eldre. Gjennomsnittsalderen til norske jegere var i 2014/2015 henholdsvis 47 år for menn og 39 år for kvinner. For 15 år siden var gjennomsnittet 43 år for menn og 36 år for kvinner.

Inntektene til Viltfondet ventes å ligge på tilsvarende nivå som 2019, omkring 81 mill. kroner i årene som kommer.

Miljødirektoratet har mål om å digitalisere all dokumentasjon som jegeren trenger under jakt, felling og fangst. Nødvendig papirer under jakt, felling og fangst er fastslått i § 4 i forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt, felling og fangst:

"Under jakt, lisensfelling og fangst skal gyldig jegeravgiftskort og våpenkort, jf. lov 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v. § 9, medbringes. Under jakt og felling av storvilt medbringes dokumentasjon for avlagt skyteprøve når jakta eller fellingen utøves med rifle. Under jakt på elg, hjort og rådyr medbringes i tillegg dokumentasjon på tilgang til godkjent ettersøkshund. Lisensjegere skal medbringe personlig lisens for gjeldende art og jaktår under fellingen. Under jakt på villrein medbringes kontrollkort og eventuell skriftlig fellesjaktavtale"

I løpet av 2020 lanserer vi appbaserte løsninger for visning av jegeravgiftskort og muligheter for å gjennomføre kontroll av og dokumentasjon på gjennomført skyteprøve. Vi har også dialog med Politidirektoratet om mulighetene for jegerne til å fremvise digitalt våpenkort, dersom ordningen med våpenkort blir videreført.

6. Årsregnskap

Ledelseskommentar årsregnskapet 2019

Formål

Viltfondet er hjemlet i Viltloven av 29. mai 1981.

I Kongelig resolusjon av 17. januar 2018 og Kongelig resolusjon av 27. april 2018 ble ansvaret for forvaltning av høstbare viltressurser overført fra Klima- og miljødepartementet til Landbruks- og matdepartementet, herunder også ansvaret for Viltfondet. Miljødirektoratet forvalter Viltfondets midler og fører regnskap for fondet.

Fondets inntekter er jeger- og fellingsavgifter. Inntektene til Viltfondet kommer i hovedsak fra jegeravgiften som den enkelte jeger må betale årlig, og fellingsavgifter knyttet til villreinjakt. I tillegg kommer mer tilfeldige inntekter i form av fallviltsalg, samt renter på til enhver tid innestående fondsmidler på konto i Norges Bank.

Fondets utgifter er overføringer til statsbudsjettets inntektskapittel, kap. 5576. Ved bevilgninger over statsbudsjettets utgiftskapitler, kap. 1140, 1410 og 1420 brukes viltfondmidlene til ulike tiltak til fremme av viltforvaltningen.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet, veiledningsnotat om statlige fond og krav fra Landbruks- og matdepartementet, fastsatt i Instruks for Viltfondet, datert 21. juni 2019, med endringer senest av 19. november 2019. Regnskapet gir et dekkende bilde av Viltfondets disponible midler, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

Viltfondets kapital er 2,85 mill. kroner per 31.12.2019. I 2019 har Viltfondets kapital blitt redusert med 11,4 mill. kroner. Årsaken til reduksjonen er økt uttak av kapital fra fondet for å redusere fondskapitalen som over de siste år har bygd seg opp til et uheldig høyt nivå. På grunn av lavere inntekter i 2019 enn budsjettet er overføringen av fondskapital redusert med 2 mill. kroner sammenlignet med det som var planlagt og budsjettet på kap. 5576 post 72.

Overføring av fondskapital til statsregnskapet er bokført per august og desember i 2019. Overføringene finansierer utgifter til drift og tiltak under kap. 1140 (post 01, 21 og 71), Viltforskning under kap. 1410 (post 50) og drift under kap. 1420 (post 01).

I 2019 er det utbetalt 16 mill. kroner på kap. 1140 post 01. Dette er midler som er gått til drift av Miljødirektoratet knyttet til viltforvaltning, drift av villreinnemndene, drift av jegerregisteret i Brønnøysund og utarbeidelse av jaktstatistikk.

På kap. 1140 post 21 ble det i 2019 utbetalt 24,4 mill. kroner til ulike faglige oppdrag og prosjekt, herunder utvikling og drift av nasjonale databaser, forskningsprosjekter av nasjonal karakter og nasjonale overvåkingsprogrammer (bestandsovervåking hjortevilt, helseovervåking vilt, overvåking hønsefugl, gjess, sjøfugl m.m.)

Under tilskuddsordningen til viltformål på kap. 1140 post 71 er det i 2019 utbetalt 39,8 mill. kroner, hvorav 6,3 mill. kroner er utbetalt fra fylkesmennene og 8 mill. kroner fra fylkeskommunene. Per 31.12.19 er 8,5 mill. kroner av bevilgninga ikke benyttet. Av dette er 1,4 mill. kroner bundet i gitte tilsagn, hvorav 0,7 mill. kroner skal utbetales i 2020. Søknader om tilskudd fremmes elektronisk, og i 2019 ble det fremmet totalt 701 søknader om tilskudd.

Utover dette har overføringene fra Viltfondet finansiert 3,281 mill. kroner av Miljødirektoratets driftskostnader knyttet til tilskuddsforvaltningen, utgiftsført på kap. 1420 post 01. I tillegg er 2,998 mill. kroner av driftstilskuddet til Norsk institutt for naturforskning (NINA), utgiftsført på kap. 1410 post 50, finansiert av overføringene. Dette skal finansiere deler av NINA sin forskning på viltressurser.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer Viltfondet. Resultatet av revisjonen vil bli rapportert i form av en revisjonsberetning innen 1. mai 2020. Denne vil bli publisert på Miljødirektoratets hjemmesider når den foreligger.

Trondheim, 4. februar 2020

Ellen Hambro
direktør i Miljødirektoratet

Prinsippnote

Årsregnskapet for Viltfondet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"), og veiledningsnotat om statlige fond av 25. oktober 2012, oppdatert desember 2015. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.6, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115.

Regnskapet for Viltfondet er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Viltfondet har en rentebærende oppgjørskonto i Norges Bank. Likvidbevegelser i Viltfondet rapporteres månedlig til statsregnskapet i.h.t bestemmelsene.

Fondsregnskapet utarbeides etter kontantprinsippet.

Overføring av fondskapital til statsregnskapet utbetales minst to ganger per år. Det regnskapsføres ikke utgifter i Viltfondets regnskap utover det som overføres til statsregnskapets inntektspost kap. 5576 post 72.

Resultatoppstillingen inneholder alle inntekter til fondet. Periodens resultat er forskjellen mellom inntekter og overføringer fra fondet. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen.

Note A utarbeides ikke for Viltfondet på bakgrunn av det ikke gis tildelinger over statsbudsjettet for fondet.

Bevilgningsrapportering

Oppstilling av bevilgningsrapportering					
Beholdninger rapportert i likvidrapport		Note	Regnskap 2019		
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank			14 237 278,63		
Endring i perioden			-11 389 371,90		
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank			2 847 906,73		
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					
Kontonr.	Tekst	Note	2019	2018	Endring
811106	Beholdninger på konto(konti) i Norges Bank		2 847 906,73	14 237 278,63	-11 389 371,90

Fondsregnskap

Resultatregnskap for Viltfondet 2019

	Note	<u>2019</u>	<u>2018</u>
INNTEKTER			
Fellingsavgift		1 208 275,63	1 080 003,00
Fallvilt		316 960,12	219 031,25
Jegeravgift		79 747 320,35	84 869 676,66
Renter fondskapital		338 072,00	222 574,00
		<u>81 610 628,10</u>	<u>86 391 284,91</u>
UTGIFTER			
Overført kap. 5576 post 72	1	93 000 000,00	90 915 000,00
		<u>93 000 000,00</u>	<u>90 915 000,00</u>
RESULTAT PR 31.12.		<u>-11 389 371,90</u>	<u>-4 523 715,09</u>

Balanse for Viltfondet 2019

EIENDELER			
Norges Bank		2 847 906,73	14 237 278,63
Kundefordringer	2		274 088,83
		<u>2 847 906,73</u>	<u>14 511 367,46</u>
EGENKAPITAL			
Fondets kapital pr 01.01.	2	14 237 278,63	28 798 082,55
Betalt leverandørgjeld	2		-9 763 000,00
Resultat pr 31.12.		-11 389 371,90	-4 523 715,09
Fondets kapital pr 31.12.		<u>2 847 906,73</u>	<u>14 511 367,46</u>
SUM EGENKAPITAL		<u>2 847 906,73</u>	<u>14 511 367,46</u>

Note 1

Det er overført 93 000 000 kroner til Miljødirektoratet, midlene benyttes til utgifter til forvaltningstiltak som kommer viltet og allmennheten til gode.

Utgiftene regnskapsføres over kap. 1140 (post 01,21 og 71), kap. 1420 (post 01) og viltforskning over kap. 1410 (post 50).

Note 2

Fra og med 2019 regnskapsføres Viltfondet etter kontantprinsippet.

Regnskap for 2018 fremstilles slik det ble rapportert i 2018.

Miljødirektoratet

Telefon: 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01

E-post: post@miljodir.no

Nett: www.miljodirektoratet.no

Post: Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo: Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratet jobber for et rent og rikt miljø. Våre hovedoppgaver er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Vi er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet og har mer enn 700 ansatte ved våre to kontorer i Trondheim og Oslo, og ved Statens naturoppsyn (SNO) sine mer enn 60 lokalkontor.

Vi gjennomfører og gir råd om utvikling av klima- og miljøpolitikken. Vi er faglig uavhengig. Det innebærer at vi opptre selvstendig i enkeltsaker vi avgjør, når vi formidler kunnskap eller gir råd. Samtidig er vi underlagt politisk styring. Våre viktigste funksjoner er at vi skaffer og formidler miljøinformasjon, utøver og iverksetter forvaltningsmyndighet, styrer og veileder regionalt og kommunalt nivå, gir faglige råd og deltar i internasjonalt miljøarbeid.